

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-01

Ärendenummer SOCN-2025-01388

Handläggare

Marie Holm

Telefon: 0765-144178

E-post: marie.holm@socialnordost.goteborg.se

Genomförande av Medborgarbudget 2026 – inriktning och kriterier

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Nordost beslutar att inriktningen för medborgarbudget 2026 ska vara Rannebergen, Lövgärdet och Gårdsten.
2. Socialnämnden Nordost fastställer kriterier för medborgarbudget 2026 enligt förvaltningens förslag.
3. Socialnämnden Nordost godkänner förvaltningens förslag på genomförande av medborgarbudget 2026.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2025 riktas följande uppdrag till socialförvaltningen Nordost; socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för medborgarbudget till och med 2026. Pilotprojekten ska genomföras i utsatta områden och inriktas på projekt som leder till konkreta förbättringar för människor i området. Summan som är avsatt till stadsområde Nordost är 1,3 miljoner kronor.

Medborgarbudget är en process där invånare, utan politiska uppdrag, får möjlighet att påverka hur offentliga resurser används. De deltar genom att lämna förslag, rösta på förslag och i vissa fall även bidra till genomförandet av de beslutade förslagen.

Medborgarbudget 2026 föreslås genomföras på samma sätt som 2025 men med utökning av område till Rannebergen, Lövgärdet och Gårdsten samt ändring i kriteriet om hur mycket ett förslag får kosta att genomföra; från 150.000 kr/förslag till max en tredjedel av den totala avsatta budgeten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För medborgarbudget 2026 i Nordost har kommunbidrag på 1,3 miljon kronor avsatts, varav en miljon kronor avsätts för genomförande av de framröstade förslagen och 300 000 kronor reserveras för personalkostnader.

Socialförvaltningen bidrar till medborgarbudgeten med personella resurser.

Socialförvaltningen behöver under processen med medborgarbudget avsätta närmare en heltidstjänst, enligt demokrati och medborgarservices bedömning samt erfarenheter från socialförvaltningarnas samlade erfarenheter av tidigare arbete med medborgarbudget. Till detta knyts en processgrupp under hela processen för att kunna bearbeta och bedöma förslag samt kommunikatör för att nå ut med information. Beroende på vilka förslag som röstas fram, kan även förvaltningen vara delaktig i genomförande av förslag.

Sociala aktiviteter kan stärka individens skyddsfaktorer, vilket på längre sikt minskar risken att hamna i utanförskap. Den enskildes utanförskap kostar samhället stora summor och en främjande satsning, likt medborgarbudget, kan bidra till att jämna ut dessa risker.

Bedömning ur ekologisk dimension

I medborgarbudgeten kan framröstade förslag påverka stadens hållbarhetsarbete och Agenda 2030. När det gäller Agenda 2030 så bidrar arbetsprocessen med medborgarbudget till bland annat målet för hållbara städer och samhällen.

Bedömning ur social dimension

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner finns det flera fördelar för kommunen att arbeta med medborgarbudget. Bland annat då medborgarbudget möjliggör för invånare att vara delaktiga i processer om hur kommunala medel ska användas. Förutom det ämne eller område som medborgarbudgeten specifikt rör finns övergripande effekter som metoden kan generera;

- Invånarnas möjlighet till att påverka genom demokratiska processer ökar.
- Fler medborgare engagerar sig i lokalsamhället.
- Den sociala sammanhållningen stärks.
- Invånarna får ökat inflytande i hur kommunen använder sina resurser.
- Tjänstepersoner samt förtroendevalda får kunskap om invånarnas behov och prioriteringar.
- Invånarnas tillit till de förtroendevalda och det demokratiska systemet ökar.

Genom att arbeta med sociala aktiviteter, som möten mellan generationer, nya upplevelser och känslan av att få vara en del av ett sammanhang, så förstärks dessutom de mellanmänniska dimensionerna.

Personer med funktionsnedsättning har rätt att vara delaktiga och utöva inflytande i det politiska och offentliga livet på lika villkor som andra. Därför är Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och dess rättighetsområden viktiga att beakta i processen kring medborgarbudget.

Barnkonventionen, som nu är lag i Sverige, har principer om barns rätt att bli hörda, få inflytande över sitt liv, uttrycka sin mening och få den respekterad. Det är därför av stor vikt att även yngre barn ges möjlighet att lägga förslag och rösta i medborgarbudgeten. Genom att delta lär de sig samtidigt om det demokratiska systemet.

Samverkan

Information på förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2025.

Ärendet

I Göteborgs Stads budget för 2025 beslutades att socialnämnd Nordost ska genomföra en pilot för medborgarbudget, i syfte att ge människor i utsatta områden konkreta förbättringar. Socialnämnd Nordost har under 2025 genomfört en medborgarbudget där det nu endast föreslås en utökning av område samt justering av kriteriet för kostnad för förslagen inför 2026.

Socialförvaltningen Nordost föreslår att nämnden godkänner medborgarbudgetens föreslagna kriterier och genomförande.

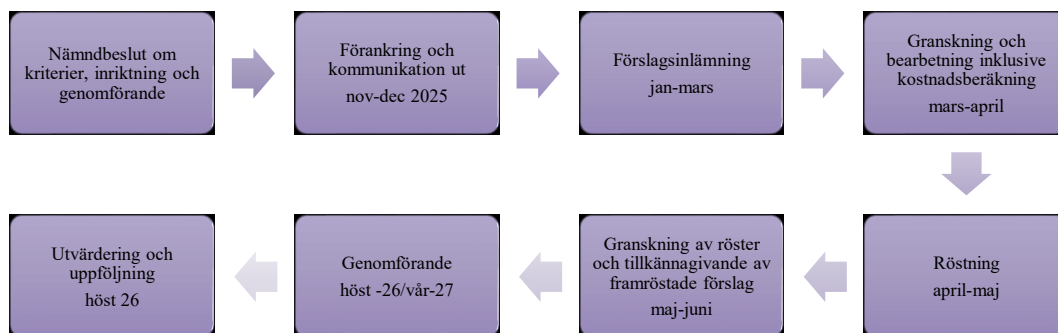
Beskrivning av ärendet

Medborgarbudget har sitt ursprung i Brasilien redan 1989. Syftet var där att ta bort korruption och nepotism genom att involvera invånarna i budgetprioriteringarna. Det är många länder runt om i världen som infört systemet med medborgarbudget och det finns mycket erfarenhet och forskning kopplat till denna process. Internationell forskning visar att ett långsiktigt arbete med medborgarbudget bidrar till att öka legitimiteten och tilliten för det demokratiska systemet, ökar engagemanget och gör att människor tar större ansvar i sitt närområde samt ett medborgaransvar. Medborgarbudget är ett sätt att demokratisera demokratin. Till skillnad från andra former av delaktighet så tillför medborgarbudgeten ett inslag av direktdemokrati. Samarbetet med civilsamhället är en viktig del i genomförandet och mobiliserandet för medborgarbudget, likaså är den politiska delaktigheten i processen.

Vad som är en lyckad medborgarbudget finns det inga enkla svar på då det är ett samspel mellan sociala, ekonomiska och geografiska förutsättningar, vilka påverkas av faktorer som tid, resurser och kunskap. Enligt SKR visar tidigare erfarenheter av genomförda medborgarbudgetar att bästa resultat nås om processen läggs under två år. Där processen sker under första året och genomförandet under år två.

Process för genomförande och övergripande tidsplanering

Förvaltningen föreslår att medborgarbudgetens aktiva faser med inlämning av förslag och röstning kommer genomföras under våren 2026 och att de vinnande förslagen kan realiseras under hösten 2026 samt våren 2027, beroende på vilka förslag som röstas fram. Tidsplaneringen kan komma att justeras efter behov.

Område

Det tar tid att skapa relation och förtroende för medborgarbudgetprocessen hos invånare, civilsamhälle och andra lokala aktörer. För att bygga vidare på det arbete som gjorts i Lövgärdet-Gårdsten under 2025 föreslår förvaltningen att även 2026 års medborgarbudget genomförs i Lövgärdet-Gårdsten, men med utökning till Rannebergen.

Rannebergen, Lövgärdet och Gårdsten är områden som hör ihop i vardagen, och en förhoppning är att en gemensam medborgarbudget kan öka sammanhållningen både inom och mellan områdena.

I Lövgärdet finns ett redan upparbetat utvecklingsarbete kring grannskap och delaktighet som ger goda förutsättningar för att genomföra en medborgarbudgetprocess inom tidsramen. Processen kan i sin tur möjliggöra ytterligare utveckling av områdesarbetet. Gårdsten är ett av två fokusområden för folkhälsoarbetet. Förvaltningen ser en möjlighet att medborgarbudgetprocessen och folkhälsoarbetet kan förstärka varandra. I Rannebergen finns både behov och intresse av att inkluderas i medborgarbudgeten.

Med utökning av området till att inkludera Rannebergen blir det även mer naturligt och relevant att använda verksamheter i Angereds centrum för spridning och stöd i arbetet. Verksamheter som Blå stället, biblioteket och medborgarkontoret är redan viktiga platser för information och delaktighetsarbete, och i ett valår blir den kopplingen särskilt relevant.

Verksamhetsöverskridande samarbete

Uppdraget att genomföra medborgarbudgeten ligger hos socialförvaltningen Nordost, men flera förvaltningar och bolag kommer att involveras i arbetet. Studier visar att verksamhetsöverskridande samarbete mellan bostadsbolag, skola, bibliotek, föreningar och andra mötesplatser där invånare ofta befinner sig i vardagen är de mest effektiva för att nå ut med en medborgarbudget samt skapa en kultur för deltagande.

Processgrupp

Processgruppen som ansvarar för att bearbeta de inkomna förslagen har en central roll, både för vilka förslag som kan genomföras och vilka lösningar som kan utvecklas. Detta är särskilt viktigt för det kompensatoriska arbetet, så att även de som har lämnat förslag, men saknar administrativ förmåga eller kunskap om samhället och kommunen, får sina idéer tillvaratagna.

Plattform för Göteborgs Stads medborgarbudget

För att invånare enkelt och transparent ska kunna följa hela medborgarbudgetprocessen och göra det enkelt att delta så används den digitala plattformen för medborgarinflytande som bas för arbetet. Denna plattform är en bastjänst inom demokratistärkande metoder och ett verktyg för alla förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Utbildning och användarsupport ges av demokrati och medborgarservice. Plattformen gör det också möjligt att ge direkt återkoppling till en förslagslämnare om varför ett förslag till exempel inte går att genomföra.

För att aktivt vara med i medborgarbudgetprocessen på plattformen behöver invånaren skapa ett konto, antingen med e-postadress eller med telefonnummer. Det är också möjligt att ge behörighet på plattformen till medarbetare i staden eller samarbetspartners så att de kan lägga förslag för annans räkning. Detta skapar förutsättningar för att kunna

inkludera fler såsom barn, äldre, de med språksvårigheter och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen kommer även ge information via verksamheter, samarbetspartners och invånarguider. Under röstningsfasen kommer den digitala röstningen kompletteras med tillfällen att rösta fysiskt.

Kriterier för medborgarbudget 2026

Kriterierna ska skapa en tydlighet och transparens gällande vad de avsatta pengarna kan användas till. Kriterierna ska sätta ramar för vad invånarnas förslag kan innehålla och kommer att användas vid bedömning av vilka förslag som kommer att godkännas samt läggas fram för omröstning. Förvaltningens förslag på kriterier bygger på tidigare genomförda medborgarbudgetar i Göteborgs Stad och har visat sig vara väl fungerande i sammanhanget.

Förvaltningen föreslår en ändring av kriteriet som gäller hur mycket ett enskilt förslag får kosta. 2025 hade de tre nämnderna satt olika maxbelopp i sina medborgarbudgetar: Nordost hade max 150.000 kr, Hisingen 100.000 kr och Sydväst ingen begränsning. Socialnämnderna Hisingen och Sydväst har redan fastställt att i kommande medborgarbudget får ett förslag max kosta en tredjedel av den totala budgeten. Vi föreslår att socialnämnden Nordost beslutar detsamma så att det blir lika i hela staden.

Förvaltningen föreslår följande kriterier för medborgarbudget 2026:

Alla som bor, verkar och vistats i Rannebergen, Lövgärdet och Gårdsten får lämna och rösta på förslag.

Förslagen ska:

- Vara aktiviteter som skapar social sammanhållning.
- I första hand genomföras i Rannebergen, Lövgärdet eller Gårdsten. De ska inte genomföras utanför Göteborgs kommun.
- Vara en aktivitet som passar många barn och/eller vuxna.
- Kunna förverkligas av invånarna, av det lokala civilsamhället eller ligga inom socialförvaltningens mandat att genomföra eller upphandla.
- Inte innebära löpande kostnader.
- Inte göra så att någon privatperson tjänar ekonomiskt på aktiviteten.
- Inte innebära någon kostnad för deltagare i aktiviteten.
- Inte kosta mer än en tredjedel av den totala budgeten att genomföra.

Förslag som bryter mot gällande lagstiftning eller Göteborgs Stads värdegrund kommer inte godkännas. Förslaget behöver ha en kontaktperson som går att nå via telefon eller e-post.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att medborgarbudgetprocessen kommer kunna genomföras under föreslagen tidsperiod samt att kriterierna fyller sitt syfte och kommer fungera för en bred målgrupp.

Arbetet med medborgarbudget blir ett sätt att skapa förutsättningar och utveckla arbetet med demokrati och delaktighet, som finns i alla nämnders och styrelserns reglementen. Då invånarna själva lämnar in förslagen ökar förvaltningens förmåga att leverera efter invånarnas behov. Processen är beroende av god intern förankring, politisk delaktighet och att personella resurser avsätts för uppdraget. Vid lyckad process kan tilliten till socialnämnden komma att öka.

Protokollsutdrag skickas till

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Socialförvaltningen Nordost

Annie Hohlfält
Avdelningschef

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör